

Kmečka trgovina

Primerjava cen in drugo

Ce primerjamo tržna poročila od vseh strani (kar je lepo razvidno v »Kmečki trgovini«), vidimo, da so vsi pridelki, zlasti živina, mleko itd. na štajerskem vedno cenejši kot drugod. Za mleko na primer tu ne dobi nihče več kot neko napitino. Vse kaj drugega je v tem oziru Gorenjska, ki zalaga Ljubljano in letovišcarske kraje, katerih štajerci nimamo v toliki meri. Skratka, vse pridelke prodajajo Kranjci znatno dražje in se to kar ne da pobijati.

Kako se pa kupuje? Kupuje se pa navadno pri nas dražje. Na primer umetna gnojila. Tomaževa žlindra, to za travnike nenadomestljivo gnojilo, stane v Ljubljani 96 din. Prav isto procentna Tomaževa žlindra stane v skladišču Kmetijske družbe v Mariboru kar 110 din. Prav tako priračuna naša Kmetijska družba v Mariboru k mnogim rečem še pristojbino za vožnjo iz Ljubljane. Pri Tomaževi žlindri kar po krivici, ker jo dobi lahko čez Spilje in jo dejansko tudi dobi ter celo naprej pošilja v Ljubljano, tako da bi vsekakor morala biti po temtakuem v Mariboru še cenejša. Pa še mnogokaj bi se našlo, kar nas zapostavlja — štajerce namreč.

In se »dela« za pomoč naši obmejni štajerski, ki je ogrožena. Celó iz Ljubljane se vozijo neke gospe in po solah delijo cule z obleko za uboge otroke. Društvo prijateljev Slovenskih goríc se pripelje in doživlja lepe sprejeme. Prinesejo pač malo miloščine. — Po Gorenjskem se pa delajo lepe ceste in mostovi, pri nas pa pravijo, da so na cesti od Maribora do Slivnice skopani baje že strelski jarki. Že v državnem proračunu odobreno prevzemanje banovinske ceste Maribor—Dravograd se seveda ni prevzelo.

Na ta način se obmejni Slovenci ne podpirajo. Z govorancami in z obiski ter obljubami ni nihče sit. Treba je obmejnega človeka gospodarsko podpreti in dvigniti. Vsak ve in razume, da se tisočaki ne morejo deliti, toda cene kmetijskim pridelkom bi se na nek način že lahko dvignile in izenačile z onimi na Kranjskem. Le tako bi se obmejni posestniki lahko vsaj malo dvignili na gospodarskem polju, kar je največji nacionalni in narodni temelj, ki naj kot železobetón varuje naš obmejni rod.

Ivan Dolinšek.

Tržno stanje nekaterih pridelkov

Konoplja. Za Nemčijo, ki je bila doslej največji kupec konoplje, se pojavlja v zadnjem času kot kupec tudi Anglija, ki plačuje v gotovini, dočim ostaja pri kupčiji, ki stoni na izmenjavi blaga. Za našo konopljo pa se zanimajo tudi severne države. Kmetje zaenkrat ponujajo konopljo v stebelcih. Veleposestniki na jugu pa imajo lastne tovarne, v katerih se pripravlja konoplja za izvoz.

Lan. Glavni kupec je še vedno Nemčija, ki ga plačuje po 1.15 RM, seveda le v blagu. Belgija je tudi začela kupovati naš lan, kateremu pa primeša finejše vrste, da more izdelovati fino blago. V okolici Osjeka ter v Bački je bilo posejanih z lanom okoli 8000 johov zemlje, ki so dali okoli 2000 vagonov čistega lanu. Laneno seme se plačuje po 3—3.50 din kg. Domače tovarne za olje vzamejo vse razpoložljivo seme.

Jajca. Izvoz jajc v Nemčijo je popolnoma prenehal. Iz Osjeka se je izvozil vsak mesec po en vagon jajc v Češko-Moravsko. En vagon jajc ima sto zabojev po 1440 jajc. Češko-Moravska plačuje jajca po 1500 din zabojev na kraju samem. Pred začetkom sedanje vojne smo izvažali mnogo jajc tudi v Švico. Danes nam pa v Švici konkurira Nizozemska, ki ji je izvoz v Anglijo radi podmorniške vojne otežkočen. (Po »Trgovskem listu«.)

Trgovina z Anglijo

Angleški poslanik v Beogradu je obiskal trgovinskega ministra dr. Andresa ter mu izrazil željo Anglije, da poveča svoje nakupe v Jugoslaviji. V ta namen pride v Beograd posebna angleška delegacija, ki bo uredila vse potrebno za nakup živin, lesa, kmetijskih surovin, rud in kovin. Angleži bodo plačali vse to blago v denarju, ki ga vsakdo najrajši sprejme in najbolj potrebuje.

Posebno poglavje v trgovini z Anglijo bo tvoril les. Doslej je Anglija uvažala les iz držav, iz katerih ga sedaj ne bo mogla, ali pa le v zelo omejenih količinah. To velja zlasti za baltičke države in Poljsko. Angleške potrebe po lesu pa sedaj v vojnem času naraščajo in bo zato morala Anglija še bolj gledati na to, da najde dobavitelja lesa v

drugih državah. Zato je povsem naravno, da se Anglija v toliki meri zanima za naš les.

Gospodarske zanimivosti

Izvozniki suhih češpelj so se združili. V soglasju s Prizadom se je v Beogradu ustanovila Zajednica izvoznikov suhih češpelj. Zajednica bo določevala cene, a tudi dobiček izvoznikov. Največji dobiček bo znašal 4000 din za vagon.

Zbiranje koščic češpelj in drugega koščicaste-ga in pečkastega sadja priporoča mariborski mestni magistrat. Koščice in peške dajo namreč izvrstno ogelje, ki se potrebuje pri plinskih maskah. Treba bi pa bilo začeti z nakupi, ker ljudje le tedaj kaj zbirajo, če vidijo, da dotično stvar res kdo tudi kupi.

Zlata Amerika. V prvih tednih vojne je prišlo v Ameriko za 264 milijonov zlata. Tako znaša ameriška zaloga zlata sedaj 16.9 milijarde dolarjev proti 14.5 ob koncu leta 1938 in 17.7 ob koncu leta 1937. Letos se je povečala ameriška zaloga zlata za 2391 milijonov dolarjev.

Cene goveje živine

Voli. Maribor debeli 3.75—5 din, poldebeli 3.25 do 3.75 din, plemenski 4—5.50 din, Ptuj 3—4 din, Dravograd 3.50—4.50 din, Krško 3.75—5 din, Zagorje ob Savi 4—5 din, Litija 4.50—5.25 din, Ljubljana 4.50—6 din, Kamnik 5—6 din, Dol. Logatec 5—6 din kg žive teže.

Biki. Maribor 3—4.50 din, Murska Sobota 3 do 3.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor glavne 3.50—4.75 din, plemenske 3.50—4.75 din, klobasarice 2.25—3.25 din, molzne 3.75—5 din, breje 3.25—4.50 din, Ptuj 3 do 3.75 din, Murska Sobota 3 din, Dravograd 3—4 din, Krško 3—4 din, Litija 3—4 din, Ljubljana 3.50—4.50 din, Kamnik 3.50—4.50 din, Dolenji Logatec 3—5 din kg žive teže.

Telice. Maribor 3.60—4.75 din, Ptuj 3—5 din, Murska Sobota 3.50 din, Dravograd 3.50—4 din, Krško 3.50—5 din, Litija 4—5 din, Ljubljana 4.50 do 6 din, Kamnik 3.50—5 din, Dol. Logatec 4 do 6 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 4—5.50 din, Ptuj 4.50 din, Murska Sobota 3—5.50 din, Dravograd 4.50—6 din, Krško 4—6 din, Litija 5—5.50 din, Ljubljana 6 do 7 din, Kamnik 6—6.50 din, Dol. Logatec 7—8 din kilogram žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 70—85 din, 7—9 tednov 90—120 din, 3—4 mesece 130 do 210 din, 5—7 mesecev 270—390 din, 8—10 mesecev 395—490 din, 1 leto stare 680—870 din komad, kg žive teže pa 6—8.50 din.

Pršutarji (proleki). Maribor 8 din, Ptuj 6.50 do 6.75 din, Murska Sobota 6.50—7 din, Dravograd

Ogljene ščetke

dobavlja najhitreje

za vse vrste električnih strojev in aparatov

Domača tvrdka

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb I. Pretinac 60.

9 din, Krško 6—8 din, Litija 7.50 din, Ljubljana 8—8.50 din, Kamnik 7.50—8 din, Dol. Logatec 9 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7 din, Ptuj 7.25—7.75 din, Murska Sobota 9 din, Dravograd 10 din, Krško 8—10 din, Litija 8 din, Ljubljana domači špeharji 9—9.50 din, sremski 10—10.50 din kg žive teže.

Tržne cene

Zito. Ljubljanski trg: pšenica 190—210 din, ječmen 195—220 din, rž 175—200 din, oves 180 do 230 din, koruza 165—185 din stot. — Ptuj: pšenica 160 din, ječmen 160 din, rž 140 din, oves 130 din, koruza 160 din stot.

Krompir. Maribor 75 din, Ptuj 75 din, Murska Sobota 60 din, Dravograd 80 din, Krško 100 din, Ljubljana 100—125 din, Kamnik 110 din, Dol. Logatec 125 din stot.

Krna. Seno: Maribor 85 din, Ptuj 50—75 din, Murska Sobota 60 din, Dravograd 60 din, Krško 70 din, Ljubljana 65—90 din, Kamnik 70 din, Dol. Logatec 65 din stot. — Lucerna: Krško 75 din, Kamnik 90 din stot. — Slama: Maribor 40 din, Ptuj 25—30 din, Murska Sobota 35 din, Dravograd 35 din, Ljubljana 30 din, Kamnik 30 do 40 din stot.

Drva. Maribor 105 din, Murska Sobota 90 din, Litija 65 din, Kamnik 70 din, Dol. Logatec 70 do 75 din kubični meter.

Vino. Navadno mešano okolica Ptuj 3.50—4.25 din, okolica Murske Sobote 4 din, okolica Krškega 4—5 din liter pri vinogradniku.

Sadje, kože in ostali produkti imajo prilično isto ceno, kot smo jo navedli v našem zadnjem poročilu.

Sejmi

23. oktobra svinjski: Središče; živinski: Marija Gradec, Laško — 24. oktobra svinjski: Ormož; tržni dan: Dolnja Lendava; živinski: Maribor, Ljutomer; živinski in kramarski: Velenje — 25. oktobra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Lemberg — 26. oktobra tržni dan: Turinšče; goveji in svinjski: Videm ob Savi — 27. oktobra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Križevci (okraj Murska Sobota) — dne 28. oktobra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Dolnja Lendava, Gornji Grad, Koračice, Muta, Slov. Bistrica, Sv. Jurij pri Celju.

Razgovori z našimi naročniki

Prostovoljni vstop v vojaško službo — morarico. I. F. Ako želite prostovoljno vstopiti v vojaško službo, morate biti najmanj 18 let stari, imeti zadevno dovoljenje staršev, odnosno varuha ter napraviti prošnjo na poveljnika pristojnega vojaškega okrožja. Ko boste pozvani k naboru, prosite naborno komisijo, naj Vas dodeli morarici.

Prodaja nemških mark. A. S. V. 1500. Niste povedali, kakšne nemške marke bi radi prodali. Ako imate nemške bankovce ali kovance, jih ponudite v nakup kake podružnici Narodne banke, druge banke Vam jih ne bodo odkupile, vsaj v Mariboru ne, in tudi ne menjalnice. — Ako ste prodali v Nemčijo kako blago, boste denar itak dobili le preko Narodne banke izplačan, in sicer v dinarjih po kurzu 14.30 din za marko. Ali bo ta kurz ostal, ne vemo. — Ako Vam namerava morda kak znanec (sezonski delavec) poslati iz Nemčije kaj denarja, ga mora nakazati potom Deutsche Verrechnungskasse v Berlinu, le-ta ga pošlje naši Narodni banki v Beograd, slednja pa Vam ga pošlje, odnosno izplača v dinarjih po že navedenem kurzu.

Kako spraviti stalno nesposobnega k vojakom? B. J. Vaš sin bi bil lani moral nastopiti vojaško službo, pa si je na nek način, ki ga nočemo tu ponoviti, namenoma tako skvaril zdravje, da so ga kot stalno nesposobnega poslali od vojakov domov. Vprašate, kaj bi Vam bilo ukreniti, da

bi sina zopet spravili k vojakom. — Javite poveljstvu pristojnega vojaškega okrožja, da se je zdravstveno stanje sina zboljšalo in prosite, naj ga pozovejo k ponovnemu zdravniškemu pregledu, odnosno nastopu vojaške službe.

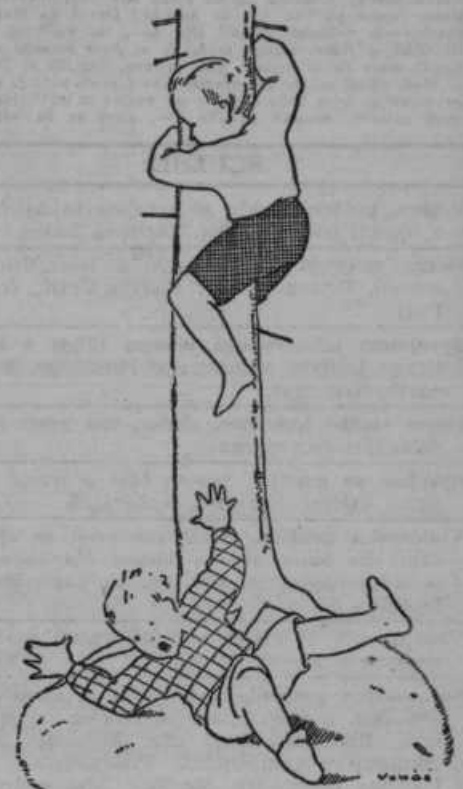
Ukradeni denar in kmetška zaščita. S. S. Pred desetimi leti Vam je brat ukradel hranilno knjižico ter dvignil in si pridržal 10.000 din. Zadeva se vleče že deset let, a še do danes nimate rešitve. Sodnik in državni tožilec Vam pravita, da boste izgubili polovico svoje terjatve, ker je brat zaščiten kmet in ker radi navedenega dejanja ni bil obsojen. Na sodišču ste se namreč z bratom »nagodili« ter ste na sodnikovo vprašanje, ali zahtevate kaznovanje brata, izjavili, da ne. — Uredba o likvidaciji kmetških dolgov določa, da se ne smatrajo za kmetške dolgove, odnosno da ne uživajo olajšav po omenjeni uredbi one terjatve, ki izvirajo iz kaznjivega dejanja. Ni določeno, da bi moral biti dolžnik-kmet radi takega dejanja pravomočno obsojen, odnosno spoznan krivim (od kazenskega sodišča). Pri kake priliki pa ste izjavili, da ne zahtevate bratovega kaznovanja? Ako je bilo to morda v kazenskem postopku zoper brata in je bil brat oproščen obtožbe, potem ne boste mogli bratu z uspehom odrekati olajšav po že omenjeni uredbi. Ako pa ste bili vprašani le v evantualni civilni pravdi, tedaj Vaša izjava ni merodajna v tej smeri, da se ne bi moglo sedaj ugotoviti, da je res šlo za kaznivo

dejanje. Seve, ako ste pri dotični priliki morda zadevo olupali v prid brata, tako da bi bil podan dvom, ali je res šlo za tatvino, potem zadeve ne kaže več pogrevati in bratu olajšave raje priznajte. Ako pa ste zadevo vedno tako prikazali, kakor je bila v resnici, namreč, da Vam je brat v tatinskem namenu, to se pravi, ne da bi imel kakršno koli pravico do vložne knjižice, le-to odzvel in si dvignjeni denar protipravno prisvojil, smete zahtevati vrnitev celega zneska z najmanj zakonitimi, to je petodstotnimi obrestmi. Ako ste opisano svojo terjatev že iztožili, odnosno imate izvršilni naslov že v rokah, predlagajte uvedbo izvršbe (z rubežem in prodajo premičnin, rubežem in preodkazom kakih terjatev ali s prisilno dražbo nepremičnin). Ako bi brat predlagal ustavitve izvršbe iz razloga, ker da je zaščiten kmet, boste morali vložiti tožbo na ugotovitev, da izvirna Vaša terjatev iz kaznivega dejanja in da bratu radi tega glede tega dolga ne pritečejo olajšave po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov. Oskrbite si uverenje o imovinskem stanju, zaprosite za siromaško pravico in vložite tožbo kar na zapisnik pri okrajnem sodišču na kak uradni dan. Zastopstvo po odvetniku namreč ni potrebno in boste mogli stvar lahko sami uspešno prednašati, odnosno zastopati. Dokazati boste pač morali, da je brat res zagrešil tatvino. Ako nimate drugih dokazil, predlagajte svoje zaslišanje kot stranka. Sporni predmet ocenite na 5500 dinarjev. Ako bo okrajno sodišče smatralo, da bi moral biti brat od kazenskega sodišča spoznan krivim tatvine, vložite zoper sodbo okrajnega sodišča

priziv na okrajno sodišče in po potrebi še revizijo na vrhovno sodišče. Ako Vam bo priznana siromaška pravica, Vam bo sodišče na prošnjo oskrbelo odvetnika kot zastopnika revnih, ki bo brezplačno sestavil priziv in eventualno revizijo ter Vas zastopal pri prizivni razpravi, ako bo razpisana.

Učenke pri šiviljah, ki nimajo izpita in ne plačujejo davka. I. J. Imate mojstrski izpit, plačujete obrtniški davek, nimate pa nobenega učenca, dočim dve šivilji nimata mojstrskega izpita, ne plačujeta nikakega davka, imata pa vedno učenke. — Po določbah obrtnega zakona smejo učence sprejemati samo imetniki obrtov, ki izpolnjujejo vse zakonske pogoje za izvrševanje obrta, katerega naj se učenci uče, in pri katerih je učnje učenecv zajamčeno. Šivilje brez izpita nikakor ne izpolnjujejo vseh zakonskih pogojev za izvrševanje obrta, manjka jim gotovo tudi pooblastitev od strani upravnega oblastva za izvrševanje obrta. Šivilja-službodajka bi morala najkasneje v osmih dneh po sprejemu učenke skleniti pismeno učno pogodbo in en izvod te pogodbe predložiti pristojni prisilni združbi ali občini. Učencem omenjenih šivilj se čas, ki ga bodo prebile na ulku pri teh šiviljah, ne bo mogel všteti v učni rok; bilo bi dobro, da bi jih (učenke) kdo na to opozoril. V ostalem si učenci lahko zbirajo svojega mojstra-službodavca in ne obstoja predpis, da bi moral vsak mojster imeti učenca. Ako ste želeli še kakega drugega pojasnila, nam pišite natančneje.

in je telebnil na tla ter obležal pod smreko. Začel je tuliti, kakor da bi mu kožo drli s hrbta.

Tovariš se je ves preplašen spustil na tla. Tolažil ga je. Ko je Poldek naposled utihnil, sta spet začela plezati, a sedaj drugače. Poldek je bil prvi in Mihec ga je z glavo potiskal navzgor.

Ko sta vsa prepotena dospela do prve veje, so se njima roke lepile od smole, skozi srajce pa so ju zbadale posušene igle in luske drevesne skorje. Počivala sta. Miha je tovarišu ukazoval, naj ne gleda navzdol, obenem pa je oči neprestano obračal zdaj v globino, zdaj v gnezdo, iz katerega še ni skočila negodna veverica. Čez čas sta nadaljevala s plezanjem. Od veje do veje sta se laže povzpela ko prej po golem deblu. Pri veji, na kateri je bilo gnezdo, pa se je pričel Poldek nepopisno dreti. Tresel se je po vsem životu in še hrabremu Mihcu je lezla groza v kosti. (Konec sledi)

Našim malčkom

Poldekove žalostne dogodivščine

(Nadaljevanje)

Pogovoru obeh mater je prisluškoval dolgonogi Mihec, ki ga ni bilo bogve kaj prida in je materi Martinovki povzročal težke skrbi. Tekom osemletnega obiskovanja šole se nikakor ni mogel naučiti čitati in pisati. Zelo dobro je umel brisati tablo; vedel je, kje mora viseti cunja za čiščenje, kje se dobi kreda, če ni gospoda upravitelja v šoli in še drugo. V začetku vsakega šolskega leta je razkazoval novincem, kam se mečejo odpadki in jim razkazal skrivnosti šolskega stranišča, kajti takega še niso videli nikoli. Sploh je bil odličen šolski prometnik. Večkrat je naredil kaj neumnega, a tega mu niso zamerili, ker je bil pač Miha. Vsakokrat so rekli: »Kaj hočete? Je pač Miha!«

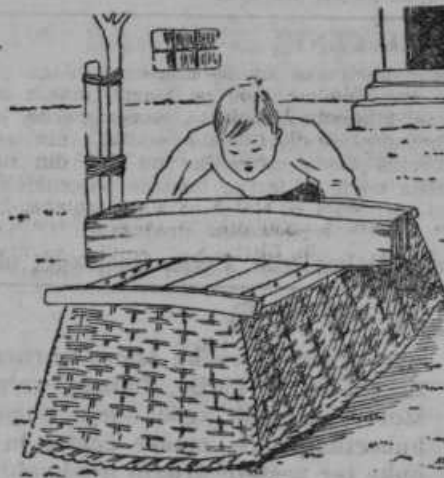
Pogovor ga je zelo zanimal, vendar se je bal, da bi ga matere opazile. A imel je srečo. Ko sta materi odšli, je smuknil čez plot v gozd. Tam je bilo njegovo kraljestvo. Že več dni je opazoval življenje med drevjem in izsledil mlade veverice, ki so jele pravkar zapuščati gnezdo in se urile v skakanju. Želel si je, da bi katero ujel in jo udomačil, toda veverice so se sprehajale visoko po vejah smrek in borovcev. Med njimi pa je bila še ena, povsem negodna, ki si je upala le malo iz gnezda in se je hitro vračala.

»Ta si še ne upa skakati,« si je mislil Mihec, »toda kaj, ko je gnezdo tako daleč od debla, da bi se mi veja zlomila.«

Po kratkem tuhtanju je Mihec poskočil.

»Aha, vem, kaj bom naredil!« je dejal sam pri sebi. »Pomočnika si bom poiskal. Poldek bo kar dober. Lahek je ko peresce in veja ga bo držala. Na vrh ga bom že spravil. Samo njegova mati ne sme vedeti o tem nič, drugače bo joj.«

Miha se je napotil v vas po pomočnika. Nekaj časa je stikal okrog sosedove hiše, ko mu je nenadoma udarilo na uho jadikovanje. Prisluhnil je. Jadikovanje je prihajalo izpod koša, ki je bil obtežen z de-

belim brunom. Mihec je bruno hitro odvalil in rešil Poldeka neprijetnega zapore. Fantek se mu je hvaležno nasmehnil.

»Poldek, z menoj pojdi!« ga je začel Miha nagovarjati. »V gozdu sem našel veverice. Ujela jih bova.«

»Bojim se!« je ugovarjal Poldek. »Kaj bo mama rekla!«

»Nikar se ne boj! Mama ne bo vedela nič. Iz gozda se bova hitro vrnila in potem te spet dam pod koš.«

V tem trenutku se je priklatil na škedenj majhen psič.

»Ks, ks, ks!« ga je vabil Miha.

Psič ni slutil nesreče in se je mahljaje z repom približal fantu.

Miha ga je zgrabil in vrgel pod koš. Nato je bruno namestil kakor je bilo prej.

»Tako, zdaj pa pojdiva!«

Ker se je Poldek obotavljal, ga je zgrabil za roko in vlekel za seboj.

Dečka sta tekla in tako sta kmalu izginita v gozdu.

Mihec je plezal na smreko z gnezdom. Poldek se mu je obesil za nogo in tako sta se povzpela za nekaj pedi od tal. A glej nesrečo! Poldeku je zmanjkalo moči

SKRIVALNICA

Kje je lastnik koša?